

Arrêté du Gouvernement de la Région
de Bruxelles-Capitale

Besluit van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale inscrivant sur la liste de sauvegarde comme site le figuier commun (*Ficus carica*) situé au n°31 rue du Fossé aux Loups (coin rue Léopold) à Bruxelles.

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot inschrijving op de bewaarlijst als landschap van de gewone vijgenboom (*Ficus carica*) gelegen Wolvengracht nr. 31 (hoek Leopoldstraat) te Brussel.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu le Code bruxellois de l'aménagement du territoire notamment les articles 210 §6 et 211;

Gelet op het Brussels Wetboek voor Ruimtelijke Ordening, inzonderheid op artikelen 210 §6 en 211;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 2 octobre 2003 entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde comme site du figuier commun (*Ficus carica*) situé au n°31 rue du Fossé aux Loups (coin rue Léopold) à Bruxelles ;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 oktober 2003 houdende instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst als landschap van gewone vijgenboom (*Ficus carica*) gelegen Wolvengracht nr. 31 (hoek Leopoldstraat) te Brussel ;

Considérant que le collège des Bourgmestre et Echevins de la Ville de Bruxelles a émis ses remarques et observations et qu'elles peuvent être résumées comme suit :

Overwegende dat het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Brussel opmerkingen heeft geuit en dat deze als volgt kunnen worden samengevat:

- le collège des Bourgmestre et Echevins est défavorable à l'inscription sur la liste de sauvegarde du figuier sis rue du fossé aux loups, 31 à Bruxelles ;
- le collège s'oppose à cette protection en ce qu'elle empêcherait de bâtir sur la parcelle concernée ;
- le collège des Bourgmestre et échevins conteste les intérêts scientifiques tels qu'exposés dans l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde du figuier, et plus particulièrement en ce que cette protection ne semblerait pas être justifiée par la rareté de l'arbre ;
- le collège des Bourgmestre et Echevins est défavorable à la protection du figuier en ce qu'il considère la condition particulière prévoyant les travaux de déplacement comme tellement restrictive qu'il l'assimile à une obligation de le conserver *in situ* ;

- het college van Burgemeester en Schepenen is tegen de inschrijving op de bewaarlijst van de vijgenboom gelegen Wolvengracht nr. 31 te Brussel;
- het college verzet zich tegen deze bescherming omdat daardoor niet gebouwd kan worden op het betrokken perceel;
- het college van Burgemeester en Schepenen betwist de wetenschappelijke waarde zoals beschreven in het besluit tot instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst van deze vijgenboom, meer in het bijzonder omdat deze bescherming niet gerechtvaardigd lijkt wegens de zeldzaamheid van de boom;
- het college van Burgemeester en Schepenen is tegen de bescherming van de vijgenboom omdat het de bijzondere voorwaarde die voorziet in verplaatsingswerken dermate restrictief vindt, dat die neerkomt op een verplichting de boom *in situ* te bewaren;

Considérant que la Communauté flamande, propriétaire du bien, a émis ses observations dans les délais prescrits dans l'article 210 §5 du CoBAT et qu'elles peuvent être résumées comme suit :

- La Communauté flamande est défavorable à l'inscription sur la liste de sauvegarde du figuier sis rue du fossé aux loups, 31 à Bruxelles ;
- la Communauté flamande s'oppose aux intérêts scientifiques et esthétiques développés dans l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde ;
- la Communauté flamande conteste le fait qu'un arbre peut être inscrit sur la liste de sauvegarde comme un site ;
- La Communauté flamande s'oppose à cette protection en ce qu'elle empêcherait de bâtir sur la parcelle concernée ;
- la Communauté flamande est favorable au déplacement du figuier vers un milieu constitué par un micro-climat semblable à celui dont bénéficie actuellement le sujet ;

Considérant que l'on peut répondre à ces remarques comme suit :

- l'intérêt scientifique de ce sujet ne peut être remis en cause étant donné la rareté de son espèce en région de Bruxelles-Capitale qui n'en compte que cinq exemplaires remarquables connus à ce jour. En outre, ce sujet est le plus gros de ces cinq exemplaires ;
- l'intérêt esthétique de ce sujet tel que développé dans l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde met bien en évidence le fait que ce sujet a pu développer un port et une taille exceptionnels compte tenu de la difficulté pour cette espèce de croître correctement sous un climat tel que celui rencontré en Belgique ;
- l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde de cet arbre fait référence à la projection de la couronne au sol, ce qui délimite bien un espace. Par ailleurs, le fait qu'un arbre présente une cohérence spatiale n'est pas contestable étant donné le fait qu'il peut être contenu dans un volume fini et que les différents éléments qui le composent sont reliés entre eux de sorte qu'aucune discontinuité entre ces éléments n'existe. Un arbre est donc assimilable à un site selon la définition du Code Bruxellois de l'Aménagement du Territoire ;

Overwegende dat de Vlaamse Gemeenschap, eigenaar van het goed, opmerkingen heeft geuit binnen de termijnen voorzien in artikel 210 §5 van het BWRO en dat die als volgt kunnen worden samengevat:

- de Vlaamse Gemeenschap is tegen de inschrijving op de bewaarlijst van de vijgenboom gelegen Wolvengracht nr. 31 te Brussel;
- de Vlaamse Gemeenschap betwist de wetenschappelijke en esthetische waarde zoals beschreven in het besluit tot instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst;
- de Vlaamse Gemeenschap betwist het feit dat een boom als een landschap kan worden inschreven op de bewaarlijst;
- de Vlaamse Gemeenschap verzet zich tegen deze bescherming omdat daardoor niet gebouwd kan worden op het betrokken perceel;
- de Vlaamse Gemeenschap is te vinden voor het verplaatsen van de boom naar een omgeving met een microklimaat dat vergelijkbaar is met dat waar de boom zich nu in bevindt;

Overwegende dat men op deze opmerkingen als volgt kan antwoorden:

- de wetenschappelijke waarde van deze boom kan niet in vraag worden gesteld gelet op de zeldzaamheid van de soort in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar er vandaag slechts vijf opmerkelijke exemplaren van deze soort zijn gekend. Bovendien is dit exemplaar het grootste van die vijf exemplaren;
- de esthetische waarde van dit exemplaar zoals beschreven in het besluit tot instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst van deze boom benadrukt duidelijk het feit dat dit individu erin geslaagd is een uitzonderlijke grootte en vorm te bereiken, gelet hoe moeilijk het is voor deze soort om correct te groeien in een klimaat als dat in België;
- het besluit tot instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst van deze boom verwijst naar de projectie van de kroon op de bodem, hetgeen wel degelijk een ruimte afbakt. Bovendien kan niet worden ontkend dat een boom een ruimtelijke samenhang vertoont gelet op het feit dat hij een begrensd volume omvat en dat de verschillende samenstellende elementen onderling zodanig zijn verbonden dat er geen enkele discontinuïteit is tussen deze elementen. Een boom kan dan ook worden gelijkgesteld met een landschap volgens de definitie van het Brussels Wetboek voor Ruimtelijke Ordening;

- l'arrêté entamant la procédure d'inscription sur la liste de sauvegarde du figuier comporte, dans les conditions particulières de conservation, une mention permettant son déplacement afin de libérer la parcelle constructible des contraintes liées à la protection ;

- la condition particulière permettant le déplacement du figuier n'est pas restrictive en ce sens qu'un bon de commande a déjà été signé en date du 14 septembre 2004 pour la réalisation de ces travaux ;

Considérant dès lors que ces observations ne remettent pas en cause l'intérêt scientifique et esthétique du bien ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des Monuments et Sites,

Arrête:

Article 1er – Est inscrit sur la liste de sauvegarde comme site le figuier commun (*Ficus carica*) situé au n°31 rue du Fossé aux Loups (coin rue Léopold) à Bruxelles, connu au cadastre de Bruxelles, 2ème division, section B, 4ème feuille, parcelle n° 937 I (partie) (coordonnées Lambert belge : x=149031, y=171055) en raison de son intérêt scientifique et esthétique, précisé dans l'annexe I au présent arrêté.

La délimitation du site est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2 – Les conditions particulières de conservation sont les suivantes :

- a) L'allumage de feux est interdit sous l'arbre.
- b) L'entretien normal de l'arbre (enlèvement des branches mortes, cassées, soins aux plaies) est obligatoire.
- c) Etant donné la rareté de cette espèce en Région de Bruxelles-Capitale et les dimensions exceptionnelles de l'arbre, et dans le cas où ce *Ficus carica* serait menacé par un projet de construction : l'arbre pourrait être déplacé dans les meilleures conditions vers un milieu constitué par un micro-climat semblable à celui dont bénéficie actuellement le sujet.

- het besluit tot instelling van de procedure tot inschrijving op de bewaarlijst van de vijgenboom bevat bij de bijzondere behoudsvoorwaarden een vermelding waardoor het mogelijk is hem te verplaatsen teneinde het bouwterrein vrij te maken van de verplichtingen verbonden aan de bescherming;

- de bijzondere voorwaarde waardoor verplaatsing van de vijgenboom mogelijk wordt is niet restrictief in die zin dat een er reeds op 14 september 2004 een bestelbon werd getekend voor de verwezenlijking van deze werken;

Daarom overwegende dat deze opmerkingen de wetenschappelijke en esthetische waarde van het goed niet in het gedrang brengen;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatssecretaris belast met Monumenten en Landschappen,

Besluit:

Artikel 1 – Wordt ingeschreven op de bewaarlijst als landschap de gewone vijgenboom (*Ficus carica*) gelegen Wolvengracht nr. 31 (hoek Leopoldstraat) te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 2de afdeling, sectie B, 4de blad, perceel nr 937 I (deel) (Belgische coördinaten van Lambert : x=149031, y=171055) wegens zijn wetenschappelijke en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit.

De afbakening van het landschap wordt aangeduid op het plan in bijlage II van dit besluit.

Art. 2 – De bijzondere behoudsvoorwaarden zijn de volgende :

- a) Het aansteken van vuur onder de boom is verboden.
- b) Het gewoon onderhoud van de boom (het verwijderen van dode of gebroken takken, het verzorgen van de beschadigde plekken) is verplicht.
- c) Gelet op de zeldzaamheid van deze soort in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de uitzonderlijke afmetingen van de boom, en indien deze *Ficus carica* bedreigd zou worden door een bouwproject: kan de boom in de best mogelijke omstandigheden verplaatst worden naar een omgeving met een microklimaat dat vergelijkbaar is met dat waar de boom zich nu in bevindt.

Art. 3 - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, 10 MARS 2005

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération au développement,

Art. 3 - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 10 MARCH 2005

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking,

Charles PICQUE

Copie certifiée conforme

Voor eensluidend afschrift

22-03-2005

CHANCELLERIE
Stéphane VANOMMESLAEGHE
KANSELARIJ

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME SITE LE FIGUIER COMMUN (FICUS CARICA) SITUE AU N°31 RUE DU FOSSE AUX LOUPS (COIN RUE LEOPOLD) A BRUXELLES.

Réf. cadastrale : 2ème division, section B, 4ème feuille, parcelle n° 937 I (partie) (coordonnées Lambert belge : x=149031, y=171055).

Localisation : Ce figuier se trouve sur un terrain non bâti, dans l'îlot ceinturé par la rue Fossé aux Loups, la rue Léopold, la rue des Princes et la Place de la Monnaie.

Description sommaire : Ce figuier présente un tronc unique, élevant sa couronne à environ 7 mètres. Sa couronne possède une envergure d'environ 6 mètres. Ce petit arbre est partiellement visible de la voirie.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'aménagement du territoire :

Intérêt scientifique : Originaire d'Asie mineure et subspontané dans le sud de la France, le figuier se rencontre rarement en Belgique et peut être considéré comme une plante de collection. Planté sur un terrain à bâtir, exposé au soleil, et abrité par de hauts murs noirs irradiant la chaleur, ce figuier rencontre des conditions idéales à sa croissance et fructifie abondamment. Ses fruits sont comestibles.

Intérêt esthétique : Ce figuier est parvenu à atteindre une taille et un port digne de ses voisins méditerranéens. Ses dimensions tout à fait remarquables pour Bruxelles (le plus gros connu à ce jour avec une circonférence de 80 cm), sa localisation et l'abondance de sa fructification en font un arbre d'exception. Il apporte également de la diversité parmi les essences que l'on rencontre dans le centre ville.

Vu pour être annexé à l'arrêté du **10 MARS 2005**

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération au développement ;

Copie certifiée conforme

Charles PICQUE

Voor eensluidend afschrift

22 -03- 2005

CHANCELLERIE
Stéphane VANOMMESLAEGHE
KANSELARIJ

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE
INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS LANDSCHAP VAN DE GEWONE VIJGENBOOM (*FICUS
CARICA*) GELEGEN WOLVENGRACHTSTRAAT NR. 31 (HOEK LEOPOLDSTRAAT) TE BRUSSEL.

Kadastrale gegevens : 2de afdeling, sectie B, 4de blad, perceel nr 937 I (deel) (Belgische coördinaten van Lambert : x=149031, y=171055).

Ligging: Deze vijgenboom bevindt zich op een onbebouwd terrein, in het huizenblok dat omringd wordt door de Wolvengracht, de Leopoldstraat, de Prinsenstraat en het Muntplein.

Beknopte beschrijving: Deze vijgenboom heeft een enkele stam; zijn kroon reikt tot ongeveer 7 meter hoog. De kroon heeft een breedte van ongeveer 6 meter. Deze kleine boom is gedeeltelijk zichtbaar van op de weg.

Belang van het goed volgens de criteria, bepaald in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek voor Ruimtelijke Ordening :

Wetenschappelijke waarde: De vijgenboom is oorspronkelijk afkomstig uit Klein-Azië en heeft zich spontaan verspreid in het zuiden van Frankrijk. In België treft men hem slechts zelden aan en hij kan worden beschouwd als een verzamelplant. Geplant op een bouwterrein, blootgesteld aan de zon en beschermd door hoge zware muren die hitte uitstralen, vindt deze vijgenboom hier ideale voorwaarden om te groeien en hij brengt overvloedig vruchten voort. De vruchten zijn eetbaar.

Esthetische waarde: Deze vijgenboom is erin geslaagd om een grootte en een vorm te bereiken die zijn mediterrane buren waardig is. Zijn afmetingen die erg opmerkelijk zijn voor Brussel (hij is momenteel de grootste die bekend is met een omtrek van 80 cm), zijn groeiplaats en zijn overvloedige vruchtvorming maken van hem een uitzonderlijke boom. Hij zorgt ook voor meer diversiteit in de soorten die we in het stadscentrum tegenkomen.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van *10 MAART 2005*

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking,

Copie certifiée conforme

Charles PICQUE

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE
Stéphane VANOMMESLAEGHE
KANSELARIJ

22-03-2005

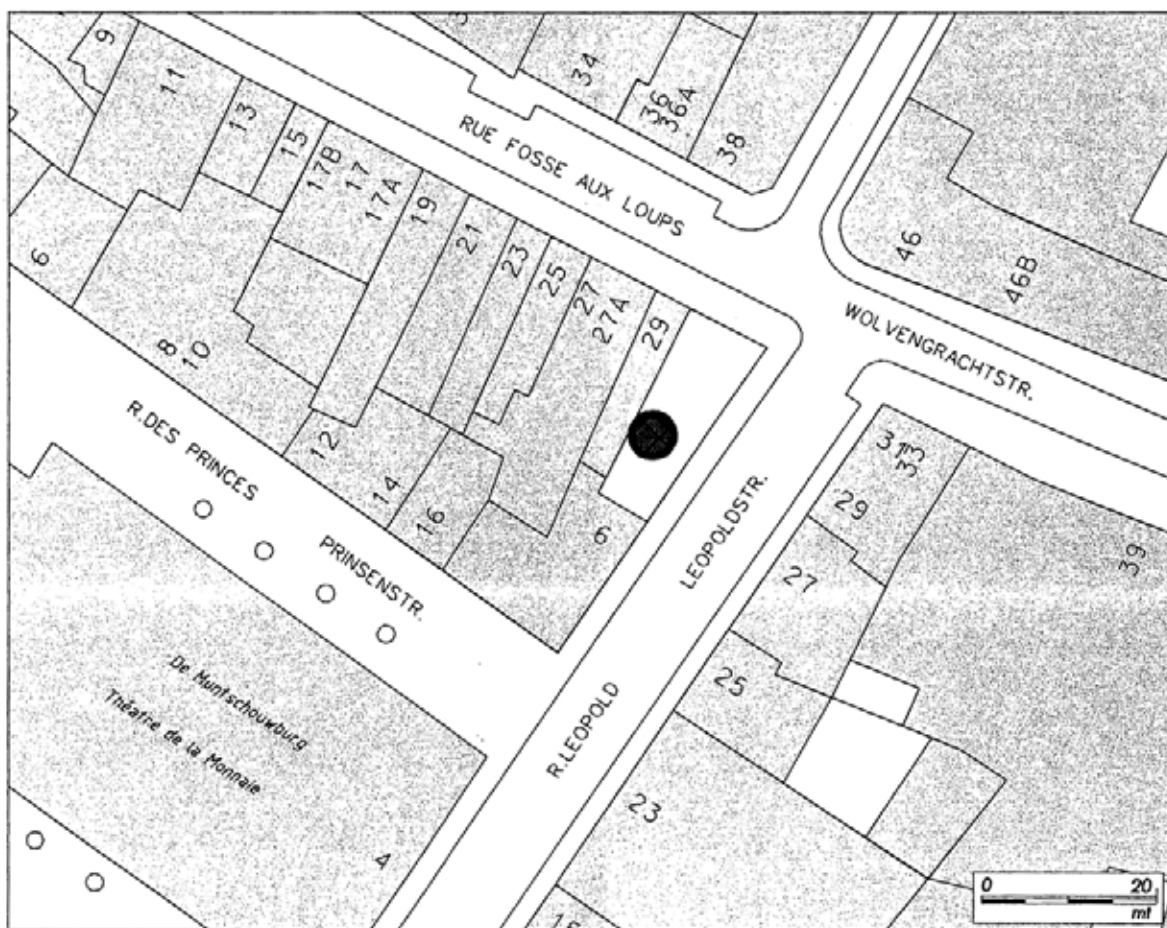

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE INSCRIVANT SUR LA LISTE DE SAUVEGARDE COMME SITE DU FIGUIER COMMUN (*FICUS CARICA*) SITUÉ AU N°31 RUE DU FOSSE AUX LOUPS (COIN RUE LÉOPOLD) À BRUXELLES.

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE INSCHRIJVING OP DE BEWAARLIJST ALS LANDSCHAP VAN DE GEWONE VIJGENBOOM (*FICUS CARICA*) GELEGEN WOLVENGRACHT NR. 31 (HOEK LEOPOLDSTRAAT) TE BRUSSEL

DELIMITATION DU SITE ET

AFBAKENING VAN HET LANDSCHAP

Vu pour être annexé à l'arrêté du
10 MARS 2005

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération au développement,

Copie certifiée conforme

Voor eensluidend afschrift

Charles PICQUE

CHANCELLERIE
Stéphane VANOMMESLAEGHE
KANSELARIJ

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van *10 MAAI 2005*

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Nethed en Ontwikkelingssamenwerking,

